

LATVIJAS VĒSTNESIS

LATVIJAS REPUBLIKAS OFICIĀLAIS LAIKRAKSTS

Saeima ir pieņēmusi un Valsts
prezidents izsludina šādu likumu:

Par Latvijas Republikas un Austrālijas līgumu sociālās drošības jomā

1.pants. 2011.gada 7.septembrī Rīgā parakstītais Latvijas Republikas un Austrālijas līgums sociālās drošības jomā (turpmāk — Līgums) ar šo likumu tiek pieņemts un apstiprināts.

2.pants. Līgumā paredzēto saistību izpildi koordinē Labklājības ministrija.

3.pants. Līgums stājas spēkā tā 22.pantā noteiktajā laikā un kārtībā, un Ārlietu ministrija par to paziņo laikrakstā "Latvijas Vēstnesis".

4.pants. Likums stājas spēkā tā izsludināšanas dienā. Līdz ar likumu izsludināms Līgums latviešu valodā.

Likums Saeimā pieņemts 2012.gada 2.februārī.

Valsts prezidents *A.Bērziņš*

Rīgā 2012.gada 22.februārī

LATVIJAS REPUBLIKAS UN AUSTRĀLIJAS LĪGUMS SOCIĀLĀS DROŠĪBAS JOMĀ

Latvijas Republika un Austrālija (turpmāk — „Puses”),

vēloties stiprināt abu valstu pastāvošās draudzīgās attiecības, un

vēloties noregulēt attiecības starp abām valstīm sociālās drošības pabalstu un personu pakļautību sociālās drošības jomā,

ir vienojušās par sekojošo:

I nodaļa VISPĀRĪGIE NOTEIKUMI

1.pants Termini

1. Līgumā, ja vien vispārējais konteksts nenosaka citādi:

“pabalsts” nozīmē:

attiecībā uz Latvijas Republiku

pensiju vai jebkuru cita veida pabalstu saskaņā ar tiesību aktiem, kas norādīti 2.panta pirmās daļas (b) punktā, ieskaitot jebkuru papildus apmēru, palielinājumu vai piemaksu, ko personai maksā saskaņā ar minētajiem tiesību aktiem;

attiecībā uz Austrāliju

pensiju vai jebkuru cita veida pabalstu saskaņā ar tiesību aktiem, kas norādīti 2.panta pirmās daļas (a)(i) punktā, ieskaitot jebkuru papildus apmēru, palielinājumu vai piemaksu, ko personai maksā saskaņā ar minētajiem tiesību aktiem;

“kompetentā iestāde” attiecībā uz Latvijas Republiku nozīmē Labklājības ministriju; un attiecībā uz Austrāliju nozīmē Labklājības departamenta valsts sekretāru, kurš ir atbildīgs par tiesību aktiem, kas noteikti 2.panta pirmās daļas (a)(i) punktā, izņemot Līguma II nodaļas piemērošanā (ieskaitot citu Līguma nodaļu piemērošanu, ja tā ietekmē šīs nodaļas piemērošanu), kur tādā gadījumā tā nozīmē Nodokļu pilnvaroto vai apstiprinātu Pilnvarotā pārstāvi;

“kompetentā institūcija” attiecībā uz Latvijas Republiku nozīmē institūciju, kas ir atbildīga par pabalstu nodrošināšanu saskaņā ar Latvijas Republikas tiesību aktiem; un attiecībā uz Austrāliju nozīmē institūciju vai aģentūru, kuras uzdevums ir ieviest piemērojamos Austrālijas tiesību aktus;

“apdrošināšanas periods” attiecībā uz Latvijas Republiku nozīmē iemaksu periodu, lai iegūtu tiesības uz pabalstu saskaņā ar Latvijas Republikas tiesību aktiem, vienlaikus iekļaujot periodu, ko pielīdzina apdrošināšanas periodam;

“tiesību akti” nozīmē:

attiecībā uz Latvijas Republiku – likumi, kas noteikti Līguma 2.panta pirmās daļas (b) punktā;

attiecībā uz Austrāliju – likumi, kas ir noteikti 2.panta pirmās daļas (a)(i) punktā, izņemot Līguma II nodaļas piemērošanas gadījumā (ietverot citu Līguma nodaļu piemērošanu, ja tās ietekmē šīs nodaļas piemērošanu), kur tie nozīmē 2.panta pirmās daļas (a)(ii) punktā minētos likumus;

“Austrālijas darba mūža uzturēšanās periods” nozīmē noteiktu periodu, ko par tādu uzskata saskaņā ar Austrālijas tiesību aktiem, bet neietver periodu, kurā personu saskaņā ar 11.pantu uzskata par Austrālijas pastāvīgo iedzīvotāju;

“dzīvesvieta” un “uzturēšanās” attiecībā uz Latvijas Republiku nozīmē, ka Latvijas Republikas teritorija ir personas reālā dzīvesvieta, ieskaitot personu, kurai ir pagaidu vai pastāvīgās uzturēšanās atļauja dzīvošanai Latvijas Republikā.

2. Puse, piemērojot Līgumu, termiņiem, kas Līgumā nav definēti, piešķir tādu nozīmi, kāda tiem ir noteikta šīs Puses tiesību aktos, ja vien no konteksta neizriet citādi.

2.pants

Tiesiskais ietvars

1. Ievērojot šā panta otro daļu, Līgums attiecas uz sekojošiem tiesību aktiem:

(a) attiecībā uz Austrāliju:

(i) tiesību akti, kas veido sociālās drošības likumus tādā mērā, kādā likums nodrošina, attiecas vai ietekmē vecuma pensiju;

un

(ii) likumus attiecībā uz vecuma pensijas garantijām (kas Līguma parakstīšanas brīdī ir iekļautas 1992.gada Vecuma pensiju garantiju (administrēšanas) likumā, 1992.gada Vecuma pensiju garantiju izdevumu likumā un Vecuma pensiju

garantiju (administrēšanas) noteikumos);

(b) attiecībā uz Latvijas Republiku:

(i) likums „Par valsts sociālo apdrošināšanu”, bet tikai tādā mērā, kādā tas attiecas uz pensiju apdrošināšanu;

(ii) likums „Par valsts pensijām”, bet tikai tādā mērā, kādā tas attiecas uz vecuma pensiju, apgādnieka zaudējuma pensiju, apbedīšanas pabalstu un vienreizējo pabalstu mirušā laulātajam;

(iii) Valsts fondēto pensiju likums, bet tikai tādā mērā, kādā tas attiecas uz vecuma pensiju un apgādnieka zaudējuma pensiju; un

(iv) Valsts sociālo pabalstu likums, bet tikai tādā mērā, kādā tas attiecas uz valsts sociālā nodrošinājuma pabalstiem vecuma pensijas un apgādnieka zaudējuma pensijas gadījumos.

2. Ievērojot šā panta ceturto un piekto daļu, Līgums vienlaikus attiecas uz likumiem un noteikumiem, kas groza, papildina, konsolidē vai aizstāj pirmajā daļā minētos tiesību aktus.

3. Neatkarīgi no pirmās daļas (a) punktā noteiktā, Līgums attiecas arī uz sievietēm, kuras saņem Austrālijas laulāto sievu pensiju brīdī, kad Līgums stājas spēkā, un ir to personu, kuras saņem Austrālijas vecuma pensiju, sievas.

4. Neatkarīgi no šī panta pirmajā daļā noteiktā, pantā minētie tiesību akti neietver līgumus vai citas starptautiskas vienošanās sociālās drošības jomā, ko Puse varētu būt noslēgusi ar trešajām pusēm.

5. Šis Līgums neattiecas uz nākotnē pieņemtajiem tiesību aktiem, kas paplašina kādas Puses pastāvošo tiesību aktu loku, attiecinot to uz jaunām pabalstu saņēmēju grupām, ja vien abas Puses nevienojas citādi.

3.pants Personu loks

Līgums attiecas uz jebkuru Pušu teritorijās dzīvojošu personu, kura:

(a) ir vai ir bijusi Austrālijas iedzīvotājs; vai

(b) ir vai ir bijusi pakļauta tiem Latvijas Republikas tiesību aktiem, kas minēti 2.panta pirmās daļas (b) punktā;

un, kur tas attiecināms arī uz citām personām saistībā ar tiesībām, kas tām izriet no augstāk minēto personu apraksta.

4.pants Vienlīdzīga attieksme

1. Ievērojot Līgumu, ja vien nav noteikts citādi, visām personām, kurām Līgums ir piemērojams, nodrošināma Puses vienlīdzīga attieksme attiecībā uz personu tiesībām un pienākumiem, kā arī, nosakot prasības pabalsta saņemšanai un izmaksai saskaņā ar Puses tiesību aktiem vai Līgumu.

2. Šā panta pirmā daļa neattiecas uz apdrošināšanas periodiem, kas saskaņā ar Latvijas Republikas likuma „Par valsts pensijām” ir uzkrāti ārpus Latvijas Republikas teritorijas pirms 1991.gada 1.janvāra.

5.pants Pabalstu eksports

1. Vienas Puses pabalsti, ko izmaksā saskaņā ar Līgumu, izmaksājami personām, kuras ir otras Puses iedzīvotāji vai pastāvīgi uzturas otras Puses teritorijā.

2. Attiecībā uz Austrāliju saistībā ar šī panta pirmo daļu, jebkurš papildus noteiktais apmērs, palielinājums vai papildinājums, ko maksā saskaņā ar šo Līgumu personai ārpus Austrālijas izmaksā tikai par periodu, kas noteikts 1991.gada Sociālās drošības likuma noteikumos. Atsauce uz 1991.gada Sociālās drošības likumu ietver jebkurus tiesību aktus, kas attiecīgi maina, papildina vai aizstāj minēto likumu.

3. Attiecībā uz Latviju, neatkarīgi no citiem Līguma noteikumiem, valsts sociālā nodrošinājuma pabalstu un piemaksu pie vecuma pensijas maksā personai, kura atrodas ārpus Latvijas Republikas tikai tādā mērā, kādā to atļauj Latvijas Republikas tiesību akti.

II nodaļa

NOTEIKUMI PAR PIEMĒROJAMAJIEM TIESĪBU AKTIEM

6.pants

Nodaļas piemērošana

Nodaļu piemēro, ja:

(a) uz darbinieku un/vai tā darba devēju, neatkarīgi no šīs nodaļas, attiecināmi abu Pušu tiesību akti par darbinieka darbu vai atlīdzību par darbu;

(b) darbinieks vai pašnodarbināta persona no Latvijas Republikas ir nosūtīta strādāt uz Austrāliju, un kurai citādi piemērotu Austrālijas tiesību aktus un nepiemērotu Latvijas Republikas tiesību aktus; vai

(c) Latvijas Republikā pašnodarbināta persona vienlaikus ir nodarbināta Austrālijā.

7.pants

Diplomātiskās un konsulārās attiecības

Līgums neietekmē 1961.gada 18.aprīļa Vīnes konvencijā par diplomātiskajiem sakariem vai 1963.gada 24.aprīļa Vīnes konvencijā par konsulārajiem sakariem paredzēto noteikumu piemērošanu.

8.pants

Piemērojamie tiesību akti

1. Ja darbinieks strādā vienas Puses teritorijā, darba devējs un darbinieks attiecībā uz darbu un atlīdzību par darbu ir pakļauts tikai vienas Puses tiesību aktiem, ja vien šā panta otrajā un trešajā daļā nav noteikts citādi.

2. Ja darbinieks:

(a) ir pakļauts vienas Puses tiesību aktiem ('pirmā Puse'); un

(b) ir nosūtīts strādāt otras Puses teritorijā ('otrā Puse') no darba devēja, kurš ir pakļauts pirmās Puses tiesību aktiem;
un

(c) strādā otrās Puses teritorijā pie darba devēja vai ar šo darba devēju saistītā uzņēmumā; un

(d) otrās Puses teritorijā atrodas mazāk kā četrus gadus no brīža, kad viņš nosūtīts strādāt; un

(e) pastāvīgi nestrādā otrās Puses teritorijā;

darba devējam un tā darbiniekam tiek piemēroti pirmās Puses tiesību akti attiecībā uz veikto darbu un atlīdzību par šo darbu, kas maksāta par darbu pēc tā uzsākšanas šīs nodaļas ietvaros.

3. Ja darbinieks:

(a) ir pakļauts vienas Puses tiesību aktiem ('pirmā Puse'); un

(b) ir pirmās Puses valsts pārvaldes iestādes nosūtītais darbam otras Puses ('otrās Puses') teritorijā; un

(c) strādā otrās Puses teritorijā un ir nodarbināts pirmās Puses valsts pārvaldes iestādē; un

(d) pastāvīgi nestrādā otrās Puses teritorijā;

darba devējam un tā darbiniekam tiek piemēroti pirmās Puses tiesību akti attiecībā uz veikto darbu un atlīdzību par šo darbu, kas maksāta par darbu pēc tā uzsākšanas šīs nodaļas ietvaros. Šīs daļas ietvaros termins „valsts pārvaldes iestāde” attiecībā uz Austrāliju ietver politisku vienību vai Austrālijas pašvaldību.

4. Latvijas Republikas gadījumā, ja pašnodarbināta persona:

(a) ir pakļauta Latvijas Republikas tiesību aktiem; un

(b) strādā Austrālijas teritorijā; un

(c) nav beidzies četru gadu periods, kopš pašnodarbinātā persona ir sākusi strādāt Austrālijā; un

(d) pastāvīgi nestrādā Austrālijas teritorijā,

tad pašnodarbinātai personai tiek piemēroti Latvijas Republikas tiesību akti attiecībā uz veikto darbu un atlīdzību par šo darbu, kas maksāta par darbu pēc tā uzsākšanas šīs nodaļas ietvaros.

5. Uzņēmums, šā panta otrās daļas (c) punkta ietvaros, ir ar darba devēju saistītais uzņēmums, ja šis uzņēmums un darba devējs ir viena un tā paša īpašnieka vai vairākiem īpašniekiem piederoša uzņēmumu grupa.

9.pants

Izņēmuma vienošanās

1. Šīs nodaļas piemērošanai Pušu kompetentās institūcijas ar rakstisku vienošanos:

(a) darbiniekam var pagarināt 8.panta otrās daļas (d) punktā minēto četru gadu periodu; vai

(b) noteikt, ka darbinieks ir uzskatāms par strādājošu attiecīgās Puses teritorijā vai strādā starptautisko pārvadājumu jomā uz kuģa vai lidmašīnas saskaņā ar attiecīgās Puses tiesību aktiem un ir pakļauts tikai un vienīgi tās Puses tiesību aktiem.

2. Jebkura vienošanās, kas izdarīta saskaņā ar šā panta pirmo daļu var attiekties uz:

(a) noteiktu darbinieku kategoriju; un/vai

(b) noteiktu darbu vai noteikta veida darbu (iekļaujot tāda veida darbu, kas vienošanās slēgšanas brīdī vēl nav noticis).

III nodaļa

NOSACĪJUMI ATTIECĪBĀ UZ PABALSTIEM SASKAŅĀ AR AUSTRĀLIJAS TIESĪBU AKTIEM

10.pants

Rezidence vai uzturēšanās Latvijas Republikā

1. Ja persona, kura saskaņā ar Austrālijas likumu, vai pamatojoties uz Līgumu, izpildītu nosacījumus Austrālijas pabalsta saņemšanai, izņemot to, ka persona pabalsta prasības iesniegšanas dienā nav Austrālijas pastāvīgais iedzīvotājs un neatrodas Austrālijā, bet:

(a) ir Austrālijas pastāvīgais iedzīvotājs vai pastāvīgi uzturas Latvijas Republikā; un

(b) atrodas Austrālijā vai Latvijas Republikā,

tad šāda pabalsta pieprasīšanas nolūkā, pabalsta prasības iesniegšanas dienā personu uzskata par Austrālijas pastāvīgo iedzīvotāju un tādu, kas atrodas Austrālijā, ja vien viņš vai viņa kādu laiku ir bijis (-usi) Austrālijas pastāvīgais iedzīvotājs.

2. Šā panta pirmās daļas (a) punkta noteikumi attiecas tikai uz tām personām, kuras pastāvīgi uzturas Latvijas Republikā.

11.pants

Austrālijas periodu summēšana

1. Ja persona, uz kuru attiecas Līgums, saskaņā ar Līgumu ir pieprasījusi Austrālijas pabalstu un ir uzkrājusi:

(a) periodu kā Austrālijas pastāvīgais iedzīvotājs, kas saskaņā ar Austrālijas tiesību aktiem ir mazāks kā nepieciešamais periods, lai persona kvalificētos šim pabalstam; un

(b) Austrālijas darba mūža uzturēšanās periodu, kas ir vienāds vai garāks kā periods, kas personai ir noteikts saskaņā ar šā panta ceturto daļu; un

(c) apdrošināšanas periodu saskaņā ar Latvijas Republikas tiesību aktiem

tad, vienīgi, lai atbilstu attiecīgā pabalsta minimālajam kvalifikācijas periodam saskaņā ar Austrālijas tiesību aktiem, apdrošināšanas periodu, kas uzkrāts saskaņā ar Latvijas Republikas tiesību aktiem, ņem vērā kā periodu, kurā šī persona ir bijusi Austrālijas pastāvīgais iedzīvotājs.

2. Ja persona šā panta pirmās daļas ietvaros:

(a) ir bijusi Austrālijas pastāvīgais iedzīvotājs nepārtrauktu periodu, kas ir mazāks par minimālo nepārtraukto periodu, kas noteikts Austrālijas tiesību aktos, lai personai būtu tiesības uz pabalstu; un

(b) ir uzkrājusi apdrošināšanas periodu saskaņā ar Latvijas Republikas tiesību aktiem divos vai vairākos atsevišķos periodos, kas kopumā ir vienāds vai pārsniedz šīs daļas (a) punktā attiecināmo minimālo periodu;

tad šie kopējie apdrošināšanas periodi saskaņā ar Latvijas Republikas tiesību aktiem ir uzskatāmi par vienu nepārtrauktu periodu.

3. Šā panta ietvaros, ja periods, kad personu uzskata par Austrālijas pastāvīgo iedzīvotāju, pārklājās ar apdrošināšanas periodu saskaņā ar Latvijas Republikas tiesību aktiem, tad Austrālija šo periodu ņem vērā tikai vienu reizi kā Austrālijas pastāvīgā iedzīvotāja periodu.

4. Šā panta pirmās daļas ietvaros minimālo Austrālijas darba mūža uzturēšanās periodu nosaka šādi:

(a) attiecībā uz Austrālijas pabalstu, ko izmaksā personai, kura nav Austrālijas pastāvīgais iedzīvotājs, minimālais nepieciešamais periods ir 12 mēneši, no kuriem vismaz sešiem mēnešiem jābūt nepārtrauktiem; un

(b) attiecībā uz Austrālijas pabalstu, ko ir izmaksā Austrālijas pastāvīgajam iedzīvotājam, minimālo periodu nenosaka.

5. Šā panta ietvaros apdrošināšanas periodu saskaņā ar Latvijas Republikas tiesību aktiem uzskata par Austrālijas darba mūža uzturēšanās periodu tikai tad, ja šo apdrošināšanas periodu ir apstiprinājusi Latvijas Republikas kompetentā institūcija.

12.pants

Austrālijas pabalstu aprēķināšana

1. Saskaņā ar šā panta otro daļu, ja Austrālijas pabalstu izmaksā tikai, pamatojoties uz Līgumu, personai, kas atrodas ārpus Austrālijas, šī pabalsta apmēru nosaka saskaņā ar Austrālijas tiesību aktiem, bet par pamatu ņemot to, ka nav papildus pabalsta par bērnu.

2. Kad persona īslaicīgi ierodas Austrālijā, šā panta pirmā daļa turpina attiekties 26 nedēļas no tā ierašanās dienas Austrālijā.

3. Attiecībā uz šā panta ceturto daļu, kur Austrālijas pabalsts izmaksājams tikai, pamatojoties uz Līgumu, personai, kura atrodas Austrālijā, pabalsta apmēru nosaka:

(a) aprēķinot šīs personas ienākumus saskaņā ar Austrālijas tiesību aktiem, aprēķinā neņemot vērā jebkādu pabalstu saskaņā ar Latvijas Republikas tiesību aktiem, ko šai personai vai personas laulātajam būtu tiesības saņemt, piemērojot šos tiesību aktus; un

(b) atskaitot pabalsta apmēru, ko saskaņā ar Latvijas Republikas tiesību aktiem šai personai ir tiesības saņemt, no maksimālā Austrālijas pabalsta apmēra; un

(c) piemērojot atlikušajam pabalstam, kas iegūts saskaņā ar (b) punktu, atbilstošu aprēķināšanas metodi, kas noteikta Austrālijas tiesību aktos, izmantojot šā panta (a) punktā aprēķināto personas ienākumu apmēru.

4. Kad persona īslaicīgi izbrauc no Austrālijas, šī panta trešā daļa turpina attiekties vēl 26 nedēļas, skaitot no dienas, kad persona izbrauksi no Austrālijas.

5. Kad vienam vai abiem no laulātajiem ir tiesības uz pabalstu vai pabalstiem saskaņā ar Latvijas Republikas tiesību aktiem, katrs no viņiem šī panta ietvaros saskaņā ar Austrālijas tiesību aktiem uzskatāma par personu, kas saņem pusi no pabalsta vai, attiecīgajā gadījumā, šo pabalstu kopsummu.

IV nodaļa

NOSACĪJUMI ATTIECĪBĀ UZ PABALSTIEM SASKAŅĀ AR LATVIJAS REPUBLIKAS TIESĪBU AKTIEM

13.pants

Periodu summēšana

1. Ja personai nav tiesības uz pabalstu, tāpēc ka viņš vai viņa nav uzkrājis(-usi) pietiekamus apdrošināšanas periodus saskaņā ar Latvijas Republikas tiesību aktiem, personai tiesības uz pabalstu nosaka, summējot tos periodus, kas norādīti šī panta otrajā un trešajā daļā, nodrošinot periodu nepārklāšanos, ja vien Līgums nenosaka citādi.

2. Lai noteiktu tiesības uz vecuma pensiju vai apgādnieka zaudējuma pensiju saskaņā ar likumu „Par valsts pensijām”, Austrālijas darba mūža pastāvīgā iedzīvotāja periodu skata kā apdrošināšanas periodu saskaņā ar Latvijas Republikas tiesību aktiem tikai, ja šo periodu ir apstiprinājusi Austrālijas kompetentā institūcija.

3. Lai noteiktu tiesības uz valsts sociālā nodrošinājuma pabalstu saskaņā ar Valsts sociālo pabalstu likumu, Austrālijas pastāvīgā iedzīvotāja periodus skata kā apdrošināšanas periodus saskaņā ar Latvijas Republikas tiesību aktiem, ar nosacījumu, ka vecuma pensijas gadījumā attiecīgā persona tieši pirms pensijas pieprasīšanas ir Latvijas Republikā nepārtraukti dzīvojusi 12 mēnešus.

4. Šī panta ietvaros, kur apdrošināšanas periods saskaņā ar Latvijas Republikas tiesību aktiem un personas kā Austrālijas pastāvīgā iedzīvotāja periods sakrīt, Latvijas Republika periodu ņem vērā tikai vienreiz, uzskatot to par Latvijas apdrošināšanas periodu.

5. Neatkarīgi no citiem Līguma nosacījumiem, ja personas kopējais uzkrātais apdrošināšanas periodu ilgums saskaņā ar Latvijas Republikas tiesību aktiem ir mazāks par vienu gadu un ja, ņemot vērā tikai šos periodus, personai nav tiesības uz pabalstu saskaņā ar Latvijas Republikas tiesību aktiem, pamatojoties uz šo Līgumu, Latvijas Republikas kompetentajai institūcijai pabalsts par šiem periodiem nav jāmaksā.

14.pants

Izmaksājamā pabalsta apmēra aprēķināšana

1. Ja saskaņā ar Latvijas Republikas tiesību aktiem nosacījumi par tiesībām uz pabalstu ir izpildīti bez nepieciešamības pēc 13.panta summēšanas noteikumiem, Latvijas Republikas kompetentā institūcija nosaka pabalsta apmēru, ņemot vērā vienīgi saskaņā ar tās tiesību aktiem uzkrātos apdrošināšanas periodus.

2. Ja saskaņā ar Latvijas Republikas tiesību aktiem tiesības uz pabalstu var noteikt tikai, piemērojot 13.panta summēšanas noteikumus, Latvijas Republikas kompetentā institūcija nosaka tiesības uz pabalstu, bet pabalstu piešķir tikai par Latvijas Republikā uzkrātajiem apdrošināšanas periodiem.

3. Apbedīšanas pabalstu un pabalstu mirušā laulātajam aprēķina saskaņā ar Latvijas Republikas tiesību aktiem.

V nodaļa

ADMINISTRATĪVIE UN CITI NOTEIKUMI

15.pants

Dokumentu iesniegšana

1. Iesniegumu, paziņojumu vai sūdzību par pabalstu, kas izmaksājams, pamatojoties uz šo Līgumu vai citādi, pēc Līguma spēkā stāšanās var iesniegt vienas vai otras Puses teritorijā saskaņā ar Administratīvo vienošanos, kas izstrādāta atbilstoši 18.pantam.

2. Nosakot tiesības uz pabalstu, datums, kurā iesniegums, paziņojums vai sūdzība, kas minēti šā panta pirmajā daļā, ir iesniegti vienas Puses kompetentajā institūcijā uzskatāms par dokumenta iesniegšanas datumu otras Puses kompetentajā institūcijā. Kompetentā institūcija, kurai iesniegums, paziņojums vai sūdzība ir iesniegta, dokumentu bez kavēšanās nosūta otras Puses kompetentajai institūcijai.

3. Iesniegumu par pabalstu vienai Pusei uzskata par iesniegumu attiecīgajam pabalstam otrai Pusei, ja iesniedzējs savā iesniegumā norādījis, ka pastāv vai ir bijusi saistība ar otras Puses apdrošināšanas sistēmu, ar noteikumu, ka otras Puses kompetentā institūcija saņem iesniegumu 12 mēnešu laikā no oriģinālā iesnieguma saņemšanas.

4. Sūdzība, kas minēta šā panta pirmajā daļā, ir lēmuma apstrīdēšana, ko var iesniegt administratīvajai iestādei, kas administratīvi tam izveidota vai izveidota saskaņā ar attiecīgajiem tiesību aktiem.

16.pants

Pabalstu izmaksa

1. Pabalsta, kas maksājams, pamatojoties uz Līgumu, izmaksas sākuma datumu nosaka saskaņā ar attiecīgās Puses tiesību aktiem, bet šis datums nekādā gadījumā nevar būt agrāks par datumu, kurā Līgums stājas spēkā.

2. Puses novērsīs jebkādas tiesiskus vai administratīvus ierobežojumus naudas pārskaitīšanai ārpus tās teritorijas, nodrošinot tiesības uz pabalstu izmaksu un izmaksājamo pabalstu piegādi saskaņā ar Puses tiesību aktiem vai pamatojoties uz Līgumu.

3. Puses izmaksājamais pabalsts, pamatojoties uz Līgumu, ir maksājams, neieturot administratīvās izmaksas un valsts nodevas par pabalsta noformēšanu un izmaksu.

17.pants

Informācijas apmaiņa un savstarpēja palīdzība

1. Kompetentās iestādes un kompetentās institūcijas, kas ir atbildīgas par Līguma piemērošanu, tādā mērā, kādā to pieļauj to nacionālie tiesību akti:

(a) sniedz viena otrai visu pieejamo informāciju, kas nepieciešama Līguma vai Latvijas Republikas un Austrālijas sociālās drošības tiesību aktu piemērošanai;

(b) nodrošina viena otrai palīdzību, ieskaitot jebkuras nepieciešamās informācijas savstarpēju sniegšanu, nosakot tiesības vai izmaksājot kādu pabalstu saskaņā ar Līgumu vai saskaņā ar tiesību aktiem, uz kuriem Līgums attiecas, it kā tiktu piemēroti pašu tiesību akti;

(c) sniedz viena otrai, cik ātri vien iespējams, informāciju par veiktajiem pasākumiem Līguma piemērošanai vai par grozījumiem Pušu attiecīgajos tiesību aktos, ciktāl šie grozījumi ietekmē Līguma piemērošanu.

2. Palīdzību, kas minēta šā panta pirmajā daļā, sniedz bez maksas, ievērojot jebkuru vienošanos, kas panākta starp kompetentajām iestādēm un kompetentajām institūcijām, lai atmaksātu noteikta veida izdevumus.

3. Piemērojot Līgumu, nepieciešamie dokumenti un apliecības, ko iesniedz vienas Puses kompetentajā iestādē un

kompetentajā institūcijā, atbrīvojami no valsts nodevas, notariālās vai reģistrācijas maksas uz tādiem pašiem nosacījumiem kā dokumenti un apliecības, ko iesniedz otras Puses kompetentajā iestādē un kompetentajā institūcijā. Dokumenti un apliecības, ko nepieciešams iesniegt Līguma ietvaros, ir atbrīvoti no apstiprināšanas diplomātiskajās un konsulārajās iestādēs.

4. Informācija par personu, ko saskaņā ar Līgumu vienas Puses kompetentā iestāde vai kompetentā institūcija nosūta otras Puses kompetentai iestādei vai kompetentai institūcijai ir konfidenciāla, un to izmanto tikai Līguma piemērošanai un to tiesību aktu piemērošanai, uz kuriem attiecas Līgums, izņemot gadījumus, kuros datu izpaušanu paredz Puses tiesību akti.

5. Nekādā gadījumā šā panta pirmās un ceturtās daļas nosacījumus nevar tulkot tā, ka tie uzliktu Puses kompetentajai iestādei vai kompetentajai institūcijai par pienākumu:

(a) veikt administratīvos pasākumus, kas ir pretrunā ar vienas vai otras Puses tiesību aktiem vai administratīvo praksi; vai

(b) sniegt tādu informāciju, kas nav iegūstama saskaņā ar vienas vai otras Puses tiesību aktiem vai ierastajā administratīvajā veidā.

6. Neatkarīgi no Puses tiesību aktiem vai administratīvo praksi, informācija, ko viena Puse ir saņēmusi no otras Puses, attiecībā uz personu nav nododama vai atklājama nevienai citai valstij vai kādai organizācijai citas valsts robežās bez otras Puses iepriekšējas rakstiskas piekrišanas.

7. Lai piemērotu Līgumu, Puses kompetentā iestāde un kompetentā institūcija var sazināties ar otru Pusi jebkurā no Pušu oficiālajām valodām.

8. Kompetentā iestāde vai kompetentā institūcija nevar noraidīt iesniegumu vai dokumentu tikai tāpēc, ka tas ir otras Puses oficiālajā valodā.

18.pants

Administratīvā vienošanās

1. Pušu kompetentās iestādes, noslēdz Administratīvo vienošanos, kas nosaka nepieciešamos pasākumus Līguma piemērošanai.

2. Kompetentās iestādes nosaka atbildīgās organizācijas, kas minētas Administratīvajā vienošanās.

19.pants

Strīdu izšķiršana

1. Pušu kompetentās iestādes iespēju robežās piedāvā risinājumu strīdiem, kas rodas, interpretējot vai piemērojot Līgumu atbilstoši tā būtībai un pamatprincipiem.

2. Pēc jebkuras Puses pieprasījuma caur diplomātiskajiem kanāliem vai kā citādi abas Puses iesaistās tūlītējās konsultācijās par jautājumiem, kas nav atrisināti kompetento iestāžu starpā saskaņā ar šā panta pirmo daļu.

20.pants

Līguma pārskatīšana

Kad viena Puse pieprasa otrai Pusei tikšanos Līguma pārskatīšanai, Puses šai nolūkā tiekas ne vēlāk kā sešus mēnešus pēc šī pieprasījuma un, ja vien Puses nav vienojušās citādi, to apspriedi organizē tās Puses teritorijā, kurai šis pieprasījums izteikts.

VI nodaļa

PĀREJAS UN NOBEIGUMA NOTEIKUMI

21.pants

Pārejas noteikumi

1. Nosakot tiesības uz pabalstu saskaņā ar Līgumu, ņem vērā apdrošināšanas periodus saskaņā ar Latvijas Republikas tiesību aktiem un Austrālijas pastāvīgā iedzīvotāja periodus, Austrālijas darba mūža uzturēšanās periodus un jebkuru faktu vai notikumu, kas uzkrāti pirms šī Līguma spēkā stāšanās.

2. Šā panta pirmo daļu nevar piemērot Latvijas Republikas gadījumā, ja pabalsts ir jau piešķirts saskaņā ar Latvijas Republikas tiesību aktiem par iepriekšējiem periodiem pirms Līguma stāšanās spēkā.

3. Ievērojot vienas vai otras Puses tiesību aktus, Līgums nevar radīt jebkādu pabalsta apmēra samazinājumu, uz kuru noteiktas tiesības, pirms tā spēkā stāšanās.

4. Līguma 8.panta otrās, trešās un ceturtās daļas noteikumi piemērojami no Līguma spēkā stāšanās dienas, neatkarīgi no tā, ka šajās daļās minētais darbs, varēja būt uzsākts pirms Līguma spēkā stāšanās.

22.pants

Stāšanās spēkā

Līgums ir noslēgts uz nenoteiktu laiku un stājas spēkā otrā mēneša pirmajā dienā, kas seko mēnesim, kurā Puses ir apmainījušās savā starpā ar pēdējo rakstisko paziņojumu pa diplomātiskajiem kanāliem, paziņojot viena otrai, ka visi jautājumi, kas nepieciešami, lai Līgums stātos spēkā, ir pabeigti.

23.pants

Izbeigšana

1. Ievērojot šā panta otro daļu, Līgums ir spēkā līdz brīdim, kad ir beigušies 12 mēneši no datuma, kurā viena Puse saņem no otras Puses rakstisku paziņojumu pa diplomātiskajiem kanāliem, par Līguma darbības izbeigšanu.

2. Izbeigšanas gadījumā, Līgums turpina attiekties uz visām personām, kuras:

(a) izbeigšanas dienā ir pabalsta saņēmēji; vai

(b) pirms šī datuma ir iesniegušas iesniegumu un kurām būtu tiesības saņemt pabalstus, pamatojoties uz Līgumu; vai

(c) tieši pirms izbeigšanas dienas ir pakļautas tikai vienas Puses tiesību aktiem, pamatojoties uz Līguma 8.panta otro, trešo vai ceturto daļu vai II nodaļas 9.pantu, kas paredz, ka darba ņēmēji vai pašnodarbinātas personas turpina atbilst šīs daļas kritērijiem.

TO APLIECINOT, zemāk parakstījušies pārstāvji, savu valdību pilnvaroti, ir parakstījuši šo Līgumu.

ŠIS LĪGUMS ir noslēgts Rīgā, 2011.gada 7.septembrī, divos oriģināleksemplāros, latviešu un angļu valodās, kur abi teksti ir ar vienlīdzīgu spēku.

LATVIJAS REPUBLIKAS VĀRDĀ

Ilona Jurševska

AUSTRĀLIJAS VĀRDĀ

Dr.Rasels Truds